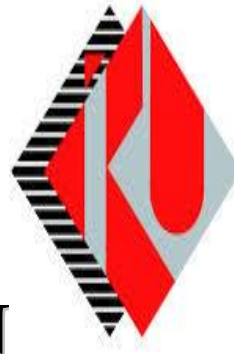

BERKAY ARIKAN

**T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ**

ÖĞRENCİ NO: 1312020054

**Yardımcı Doçent Doktor: Fatma
SERBEST**

ÖDEV: FELSEFE KİTAP ÖZETİ

KİTAP ADI: Nietzsche Ağladığında

YAZAR: Irvin D. YALOM

YAYIN: Ayrıntı Yayınları

Nietzsche Ağladığında

Nietzsche Ağladığında ümitsizliği konu alan bir felsefe romanı. Nietzsche'nin hayatını psikanaliz yöntemi ile anlatıyor. İki çok aktif olmak üzere romanı oluşturan belli başlı karakterler var.

Bunlar; Nietzsche henüz iki kitabı yayınlanmış, kimsenin tanımadığı bir filozoftur. Hayatı boyunca kimseyle çok yakın ilişkiler kurmamış, yalnızlığı seçmiş biridir. Hayatında annesi ve ablası dışında sadece Lou Salome adında bir kadınla duygusal bir ilişki yaşamış, ona aşık olmuş ama aşkı karşılıksız çıkınca hayata küsmüştür. Bu nedenle ümitsizliği daha da çok artmıştır. Tanrı'nın öldüğüne inanıyor ve ümidin hayattaki en kötü şey olduğuna inanıyor.

Josef Bruer; çok ünlü bir teşhis doktoru. Psikanalizin ilk kurucularından. Bir çok derdi olan insan onun kapısını çalıyor ve derdine çare buluyor. Bir çok Avrupalı sanatçı ve düşünür onun kapısını çalıyor. Güzel bir eşi ve beş çocuğu var. İşinde başarılı ve çevresi tarafından sayılıyor. Nietzsche ile yolu Lou Salome sayesinde kesişiyor ve ilişkileri romanın belkemiğini oluşturuyor.

Sigmund Freud; Bruer'in arkadaşı. Henüz genç ve yoksul. Romanda Bruer ile sohbetleri paylaşılıyor ve rüya analizlerinin ipuçları veriliyor.

Lou Salome; Nietzsche'nin aşık olduğu ve karşılığını alamadığı kadın. Çok güzel ve erkeklerin başını döndürüyor. Özgür ruhlu evliliğe inanmıyor. Nietzsche'nin ümitsizliğine kendisinin sebep olduğunu düşünerek bu ümitsizliğine yardımcı olması için Bruer'in kapısını çalıyor.

Roman Salome'nin Bruer'e yazdığı bir randevu mektubu ile başlar. Mektupta Bruer'le acilen görüşmesi gerektiği ve Alman felsefesinin geleceğinin tehlikede olduğu yazmaktadır. Bruer bu mektubun her ne kadar küstahça olduğuna inansa da görüşme saatinde yazılan yerde olur. Salome görüşmeye gelir ve Nietzsche'nin çok iyi bir filozof olduğunu, henüz iki kitabının yayınlanmasına rağmen geleceğinin çok iyi olduğunu ama şu an bir ümitsizlik halinde olduğunu, intihar etmesinden korktuğunu söyler ve Bruer'den onun bu ümitsizliğini iyileştirmesini ister. Kendisinin kardeşinin dersine girdiğini ve Anna O. Adında bir hastaya uyguladığı "baca temizleme" yöntemini bildiğini ve bunu Nietzsche'ye de uygulamasını ister. Ama kesinlikle bu buluşma ve yardım isteme olayından Nietzsche'nin haberinin olmaması gerektiğini aksi takdirde Nietzsche'nin bu tedaviyi kabul etmeyeceğini söyler. Bruer ilk başta bunun mümkün olmadığını söyler ve reddeder. Ancak Salome'den çok etkilenir ve Salome onu ikna eder. Bruer bu teklifi kabul eder ve Nietzsche'ye ümitsizliğini iyileştirme konusunda yardım edeceğini söyler. Bruer ve Salome Nietzsche'ye yardımcı olma konusunda anlaşmış bir şekilde ayrılarak dönerler.

Salome yine bir gün teklifsizce Bruer'i muayenehanesinde ziyaret eder ve Bruer'e Nietzsche'nin kitaplarını hediye eder. Bunları okursa Nietzsche'yi daha iyi tanıyabileceğini ve ona yardımcı olabileceğini söyler. Bruer Salome'nin bu teklifsizce ziyaretlerine kızmasına rağmen çok güzel olduğu için ona hayır diyemez. Salome en kısa zamanda Nietzsche'yi ona göndereceğini söyleyerek muayenehaneden ayrılır.

Bruer Freud ile yakın arkadaştır, sürekli Bruer'in evine giderek onlarda yemek yer ve sohbet ederler. Bruer bu görüşmeyi bir bir ona anlatır. Freud da bu görüşmeyi ilginç

bulur olacaklarla ilgilendiğini söyleyerek Nietzsche ile yapacağı seanslarla ilgili konuşabileceklerini söyler.

Bu arada Bruer'in Bertha adında bir hastası vardır ve aklına sürekli kötü düşünceler gelmektedir. Bruer ona "baca temizleme" yöntemini uygulayarak aklındaki tüm kötü düşünceleri atarak rahatlamasını sağlar. Zamanının çoğunu Bertha'nın seanslarına harcar ve ona aşık olur. Ancak Bertha bir gün tüm hastanede Bruer'den hamile olduğunu söyleyerek bağırır ve tüm hastaneyi dolaşır. Bunun üzerine Bruer'in karısı Bruer'den Mathilde derhal Bertha'yı başka bir doktora devretmesini ister. Bruer de kendisini suçlu hissettiği için Bertha'yı başka bir doktora devrederek onu gönderir. Bruer Bertha'yı gönderdiği için çok mutsuzdur ve onu düşünmeden geçen tek bir dakikası yoktur. Bu durumu kimseyle paylaşamadığı için Bruer de oldukça sıkıntılı bir süreçten geçmektedir.

Salome Nietzsche ile ilgili düzenlemeleri ortak bir doktor yardımıyla ayarlayarak Nietzsche'nin Bruer'e gitmesini sağlar. Burada önemli olan Nietzsche'nin hastalığının yani ümitsizliğinin Nietzsche'nin haberi olmadan iyileştirilmesidir. Bu bedensel hastalık olan migrenin tedavi ediliyor gibi dururken aslında ümitsizliğinin tedavi edilecek olmasıdır.

Nietzsche Tanrı'nın öldüğüne inanır ve bunu iki kitabında da yazar. Normal hayatında olduğu gibi kitaplarında da çok sert düşünceler dile getirir. Nietzsche Bruer'in muayenehanesine giderek Bruer ile tanışır. Bruer Nietzsche'nin şikayetlerini anlatmasını ister. Nietzsche migren ağrılarının olduğunu ve bunun bazen birkaç gün sürdüğünü dayanılmaz olduğunu anlatır. Ama özel hayatı ile ilgili kesinlikle Bruer'e bir şey anlatmaz.

Bruer Nietzsche'nin ağrıların nedeninin stres olabileceğini, bu hastalığın nedenlerini ve tedavisinin tam olarak bilinebilmesi için kapsamlı bir muayenenin gerekli olduğunu söyler. Nietzsche de bunun üzerine eski raporlarının incelemesinin yararlı olabileceğini Bruer'e söyler. Ama Bruer önce kendisinin derinlemesine muayene etmek istediğini sonra onlara bakabileceğini söyler. Böylece Nietzsche'yi derin bir muayeneden geçirerek ağrıların nedeninin stres olduğunu anlatır. Stresinin neden olduğu şeyleri sorduğunda Nietzsche özel hayatına girebilecek her türlü soruyu defeder. yeni kitabı olan Zerdüş'tü çıkaracağını beyninde onun ağrıların onun deyimiyle doğum sancılarının olduğunu, başka bir sorunun olmadığını söyler. Oysa Salome'ye göre Nietzsche Salome'ye aşık olup evlenme teklifi edip ret cevabını alınca büyük bir ümitsizliğe düşer ve intiharı düşünmeye başlar. Ayrıca Nietzsche sürekli Salome'ye kin dolu onu aşağılayan mektuplar yazar. Bruer bununla ilgili bilgi almaya çalışsa da Nietzsche kesinlikle hiçbir bilgi vermez.

Bruer Nietzsche'yi iyileştirmek için ona Lauzon'daki kliniğe yatması gerektiğini söyler. Ama Nietzsche bunu karşılayamayacağını neden ona böyle bir teklifte bulunduğunu, gerçek amacının ne olduğunu sorar. Bruer yardım etmek istediğini başka bir amacının olmadığını söyler. Ama Nietzsche inanmaz onun üstünde güç kullanmak istediğine inandığını söyler. Burada birbirlerine karşı seslerini yükseltir ve Nietzsche sinirlenip muayeneyi terk eder.

Bruer bu duruma hem kızıp hem üzülür. O gece rüyasında Bertha'yı ararken bir yere düştüğünü ve orada 40 yazdığını görür. Bu rüyayı Freud ile paylaşınca bu rakamı Bruer'in yaşı olarak yorumlar. Bruer de bu rüyayı sık sık görür.

Bir gece Bruer'in kapısı şiddetli bir şekilde çalınır. Bir adam otelinde Nietzsche'nin acılar içinde kıvrandığını ve cebinde Bruer'in kartını bulduğunu söyler. Bruer atları hazırlatarak Nietzsche'nin olduğu otele gider ve Nietzsche'yi migrenden ağrılar içinde kıvrılırken bulur. Nietzsche sayıklamaları arasında "yardım et" diye inler. Bruer ona tedavi uygulayarak ağrılarını dindirir ve Nietzsche'yi iyileştirir. Ayılana kadar Nietzsche'nin başında bekler. Nietzsche uyanınca Bruer'i karşısında bulur ve ona yardım ettiği için minnettar olduğunu söyler. Bruer kliniğe yatma teklifini yineler ama Nietzsche bu kadar parası olmadığını söyleyerek Bruer'i yine reddeder. Bruer tedaviyi kendisinin karşılayacağını söylese de Nietzsche yarın muayenehaneye uğrayarak gece yaptığı tedavinin borcunu ödeyeceğini sonra da Basel'e döneceğini söyler.

Ertesi gün Nietzsche Bruer'e giderek veda edecekken Bruer ona bir teklifte bulunur. Teklifi şudur; Bruer kendisinin büyük bir ümitsizlik içinde olduğunu, sık sık ölümü düşündüğünü, yaşlanmaktan ve ölümden korktuğunu söylüyor. Ona bunları yenmesi konusunda yardım etmesini bunun karşısında o da onun migren hastalığını iyileştireceğini Lauzon'a yatıracağını söyler. Nietzsche de bunu kabul eder. Bruer'in asıl amacı Nietzsche'nin Bruer'i tedavi ettiğini düşünürken aslında kendini tedavi etmesini sağlamaktır. Bu sayede Bruer önce kendi sorunlarını anlatacak ve Nietzsche'nin kendisindeki sorunları çözecektir.

Böylece Nietzsche Lauzon'a yatar ve günlük seanslar başlar. İlk günde Bruer Nietzsche'yi fiziksel muayene ettikten sonra Nietzsche zihinsel terapiye başlar. Öncelikle Bruer'in sorunlarının bir listesini çıkarır. Buna eklemek istediklerinin olup olmadığını sorar. Bruer'in sıraladığı sorunlar; genel mutsuzluk, yabancı düşüncelerin zihnini rahatsız etmesi,

yaşlanma korkusu, ölüm korkusu, karısından soğuma. Nietzsche bunları not ettikten sonra Bruer Bertha'yı anlatır. Ona Anna O. Takma adını verdiğini, baca temizleme yöntemini uyguladığını, bu şekilde onun aklındaki kötü düşünceleri attığını, seanslar sonunda Bertha'ya aşık olduğunu ve sürekli onu düşündüğünü anlatır. Nietzsche Bertha'nın Bruer'i tuzağına düşürdüğünü, gözlerini kör ettiğini, bundan kurtulması gerektiğini söyler.

İlk görüşme bitince ikisinin de aldığı notlar kitapta yer alır. Nietzsche Bruer'in bir kadının tuzağına düştüğünü ama bunu göremediğini, o kadını takıntı haline getirdiğini yazar. Bruer ise Nietzsche'nin kapalı bir kapı olduğunu onu açmak için çalışacağını ayrıca Bertha hakkında yazdıklarının çok acımasız olduğunu yazar.

O gece rüyasında Bruer evlerinin yandığını karısının ve çocuklarının öldüğünü, Bertha ile başka bir ülkeye kaçtığını görür. Gerçekte de bunu isteyip istemediğini kendisine sorar.

Diğer seansta birbirlerine ilk isimleriyle hitap ederlerse Bruer'in kendisini daha rahat hissedeceğini söyler. Görüşme genel anlamda iyi geçer. Bruer zihnindekileri anlatarak baca temizleme yöntemiyle kötü düşünceleri uzaklaştırır. Nietzsche çeşitli yöntemlerle onu Bertha takıntısından kurtarmaya çalışır. Örneğin ona hakaret etmesini, onu çirkin durumlarda hayal etmesini ister. Bruer bu seanslarda biraz zorlanır.

Bir gün yine teklifsizce Salome Bruer'i ziyarete gelir ve Nietzsche hakkında bilgi almak istediğini söyler. Bruer ise bunun hasta gizliliği ile ilgili olduğunu söyler ve Salome'nin isteğini reddeder. Salome bu duruma çok sinirlenir ve orayı terk eder. Bruer onu reddetmenin hazzını yaşar.

Başka bir seansta Nietzsche Bruer'den Bertha takıntısının anlamını düşünmesini ister. Bruer de mezar ziyaretine gideceğini ve Nietzsche'nin kendisine eşlik etmek isteyip istemediğini sorar. Birlikte mezarlığa giderler. Burada Nietzsche Bruer'in hayatının iplerini eline alması gerektiğini gerekirse evliliğini bitirmesini söyler. Bruer bu düşüncelerle biraz zorlanır. Ailesinin mezarına gelince Nietzsche'nin dikkatini Bruer'in annesinin adının Bertha olduğu çeker. Bunu neden kendisine söylemediğini sorduğunda Bruer takıntısının annesinin adı olabileceğini sorar.

Bruer eve gidince Freud'dan kendisini hipnotize etmesini ve komutlar vermesini ister. Bruer hipnotize esnasında Mathilde'den ayrıldığını evini çocuklarını terk ettiğini, Bertha'yı bulmaya gittiğini orada Bertha'nın yeni doktoruyla da onunla yaşadığı şeyleri yaşadığını, onun gözünde Bruer'in hiçbir değerinin olmadığını görür. O anda Bruer'in Bertha takıntısı sona erer. Yine hipnotize anında Viyana'ya gittiğini ve burada yalnız olduğunu ailesini özlediğini görür.

Hipnozdan çıktığında kendisini çok rahat hisseder ve karısına hissettiği soğukluğun geçtiğini Bertha takıntısının sona erdiğini görür. Nietzsche ile buluşmaya gittiğinde artık iyileştiğini ve Bertha'dan kurtulduğunu söyler. Nietzsche bunu nasıl başardığını sorar. O anda Bruer onun da bir aşk acısı yaşayıp yaşamadığını sorar. Ve Nietzsche Salome ile yaşadıklarını, kendisini reddettiğini, onu arkadaşı Paul Ree ile aldattığını hissettiklerini acılarını anlatır. Sırlarını paylaşır. Onu unutmaması için Bruer ne yaptıysa ona da yardım etmesini ister. Bruer yaşadığı hipnotize durumu anlatır. Nietzsche'ye Salome'nin kendisine geldiğini Nietzsche için yardım istediğini anlatır. Bruer Salome'nin gerçekte nasıl bir kadın olduğunu anlatarak Nietzsche'nin Salome takıntısını geçirmeye çalışır. Bu sırada Nietzsche'nin ağladığı görülür.

Nietzsche ilk defa birine bu kadar kendisini açtığını yakınlık duyduğunu anlatır, yalnız ölmek istemediğini söyler ve Bruer'e sevgili dostum diye hitap eder.

Bruer Nietzsche'yi evine davet eder. Ancak Nietzsche kabul etmez. Yeni kitabı olan Zerdüşt'ü yazacağını bunun için sıcak yerlere gitmesi gerektiğini söyler. İki dost vedalaşırlar ve Bruer sıcak ailesine döner. Nietzsche de yeni kitabı için trenle bir yolculuğa başlar.

Bu kitap psikanaliz, psikoterapi ile ümitsizliğin çözümünü anlatan muhteşem bir eser. Psikanalizin ilk çıkmaya başladığı yılları konu alıyor. Kitabın sonunda karakterlerin daha sonra neler yaşadığı açıklanıyor.